

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXV (29)

Štev. (No.) 33

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

19. avgusta 1976

Errokomunizem – konec sovjetskega imperializma?

Med najvažnejše dogodke letošnjega leta, ki še vedno vzbujajo zanimive diskusije v evropskem kakor ameriškem tisku, je gotovo kongres evropskih komunističnih partij, ki se je v zadnjih dneh junija vršil v Berlinu. Važen je bil ta kongres tudi zaradi tega, ker se je malo pred njim sestal Kongres sovjetskih komunističnih partij v Moskvi, katerega rezultat je češki list Nova Mysl skrčil v stavek: „Nikdar se ne sme dovoliti, da bi internacionalistični interesi postali podrejeni specifičnim nacionalnim interesom... treba je stremeti k temu, da se narodi zblížajo in spajajo po zgledu SZ v en socialistični narod, še prej pa vse države (sedanje in bodoče) v eno državno skupnost socialističnih držav z Moskvo kot glavnim mestom proletarskega internacionalizma.“ Prav takšen internacionalizem je poudaril Brežnjev potem tudi na omenjenem Kongresu svetovnih KP, ki pa je vzbudil velik „odpor“ zahodno evropskih KP, imenoma italijanske, francoske in španske, katerim se je pridružila tudi Rumunija. Brežnjev je na tem kongresu bil poražen ter so evropske KP sklenile iti „svojo pot v socializem“ po zgledu Tita in Kitajske. Kot je bilo že v št. 31 Svobodne Slovenije pisano, slave ameriški in tudi drugi evropski komentariji ta uspeh evrokomunizma kot demokratizacijo komunističnih strank in nacionalne orientacije v smislu Togliattijevega testamenta o več centrih svetovnega komunizma.

Zanimivo je, da v podobnem smislu komentirajo ta kongres tudi nekateri slovanski emigracijski listi. Tako je v hrvatski Slobodni riječi (julij 1976) priznani politični zgodovinar „Junius“ napisal: „Konferenca je pokazala, da je monolitizem komunizma v svetu razbit, da komunizem ni več to, kar je bil, ter da se v tem pokretu samem razvijajo nove sile z novim pojmovanjem in novim pogledom na teorijo in prakso komunizma. Svetovni komunizem ne bo nikdar več to, kar je bil — vprašanje pa je, ali bo in kako bo to koristilo človeštvu.“

V pariški poljski reviji Kultura (junij) je politični komentator Z. Byrski napisal esej Sovjetski imperializem in spremembe v komunističnem gibanju, kjer podaja vso zgodovino kom. disidentstva od Tita in Kitajske do Budimpešte in Prage, ter ugotavlja, da je kljub mnogim spremembam v teh državah z „nacionalnim komunizmom“ ostala nespremenjena komunistična diktatura. Poskus kom. pluralizma je pokazal samo Dubček, pa so ga „kom. internacionalci“ s silo zadušili. Postavlja pa tezo, da se zahodni komunisti boje sovjetov v svoje države in „stalinizma“, ter so iskreni v tem, da hočejo *podpreti* NATO, ker v njem gledajo svojo rešitev pred sovjetskim imperializmom. Tudi ne vidi v sprejemu komunistov v demokracijo vlade nobene nevarnosti za demokracijo, dočim nasprotno podčrtava, da tisti, ki se temu sodelovanju upirajo, „pehajo KP nazaj v naročje Sovjetski zvezi...“ Kakor vemo, NATO ni imel naloge braniti Evrope pred komunizmom, temveč — pred sovjetsko agresijo, in v tem lahko KP Evrope postanejo — zavezniki Zahoda.“ Članek je mnenja, da Amerika s tem, ko se upira evrokomunizmu, podpira sovjetizacijo Zahodne Evrope, (dočim je Vzhodno že itak likvidirala), spravlja s prodirajoče poti sovjetom vse kameenje spotike vstran ter pripravlja tako svojo lastno kapitulacijo. Amerika je kot obsojenec na smrt, ki na račun vseh svojih prijateljev hoče izprositi milost od krvnika, ali vsaj zadržati svojo eksekucijo.“

Ta so neka mnenja emigracijskih listov, ki jih citiramo za informacijo h kongresu, ter da s tem dopolnimo s slovanskimi komentariji naša prejšnja poročila.

Mi smo pa nasprotnega mnenja. Prepričani smo namreč, da gre tudi sedaj za tipično prevaro Sovjetov. Namenoma je bil prej v Moskvi in sedaj

KONGRES „CERKVE V STISKI“

I.

Sklepi, ki jih je kongres ob koncu sprejel, podajajo navadno vsak nekaj vsebine razgovorov in predavanj. Prav je, da podamo najprej

RESOLUCIJE

Mednarodni kongres „Cerkve v stiski“ je bil od 22. do 25. julija letos v „Hiši srečanja“ v kraju Koenigstein pri Frankfurtu v Nemčiji. Bil je že 26 in udeležilo se ga je nad 500 udeležencev. Kongres se ni ukvarjal z končnimi rezultati konference v Helsinkih l. 1975, ampak se je čutil prisiljenega obravnavati tudi izjave evropskih komunističnih strank koncem junija v Vzhodnem Berlinu. Tam so povedali, da v boju za pravice delavstva igrajo veliko vlogo, kakor tudi za demokracijo in mir, široke katoliške množice, pripadniki drugih krščanskih verstev in verniki drugih konfesij. Zato se komunisti in druge delavske stranke nujno zavedajo razgovora in skupnih akcij z njimi, kar je nedeljivo sestavni del v boju za razvoj Evrope v demokratičnem duhu in v smeri socialnega napredka.

V Vzhodnem Berlinu so govorili načelniki strank o nujnosti dialoga. Ne moremo verjeti, saj kje je ostal razgovor v državah, kjer imajo komunisti popolno oblast. Kakor prej ni nikjer videti v komunističnem okolju kakšnega razvoja za večjo toleranco kot znamenje očitnega dialoga s Cerkvijo. Država in stranka se ga izogibljeta. Cerkve morajo povečini molčati. Priznanja so prisiljena. Tudi višji pastirji se ne morejo svobodno izraziti, niti ni dušnim pastirjem dovoljen razgovor med seboj ali s člani njih občestva.

Iz poročil, ki so predložena kongresu „Cerkve v stiski“, prav tako iz pričevanja in dokumentov, se vidi, da tudi tam, kjer ustava in verski zakon vključuje neko zakonitost, ki je navidezna, je Cerkev in njena samostojnost pod vsemogočno kontrolo in pritiskom. Npr. obiskovanje verouka, obisk božje službe, javno priznavanje Cerkvi, vedno dovede v difamacijo in nevarnost za izgubo službe.

Nasproti komunistični taktiki, ki vabi „široke katoliške sile“ h „skupnim akcijam“, postavlja kongres „Cerkve v stiski“, da se utopični klici resnično preizkusijo. Ko komunizem skuša v Evropi z mitom socialnega „napredka“ mobilizirati „množice“, vemo, da je z goljufivo besedno igro uničil osnove svobode in človečanskih vrednot. Resnica sama mora postati ofenzivna, da ne izgubi na svoji moči.

V tem boju za versko svobodo in samostojnost teh Cerkva pod pritiskom je potrebna polna enotnost svetika in Cerkve. Ta enotnost mora in bo potr-

v Berinu tako poudarjen proletarski internacionalizem, da postane odpor evropskih nacionalistov bolj razumljiv in za Ameriko bolj sprejemljiv. Že to, kar je zapisano v resoluciji kongresa, da bodo namreč zahodno evropske KP kljub tej prekinitvi s centralo v Moskvi „razvijale“ naprej svoje internacionalno tovarištvo... na temelju velikih idej Marxa, Engelsa in Lenina“, krepi v nas prepričanje, da bo ostalo vse pri starem — z veljavnostjo Brežnjeve doktrine vred. Vnovič je napravljena podobna poteza kot ob Stalinovem kultu — obrat za 180° — z namenom, da se napravi korak naprej k — osvojitvi Zahodne Evrope, tokrat na miren, demokracičen način. Kar je nameraval doseči Lenin l. 1917 z revolucijami v Zahodni Evropi, hoče sedaj Brežnjev priti na svoji spremenljivi poti k nespremenljivemu cilju: osvojitvi sveta, po demokraciji k — diktaturi proletarijata.

Mi vemo, da je Lenin tedaj napisal: „Diktatura proletarijata je žilava borba, krvava in nekrvava, nasilna in miroljubna, vojaška in upravna, pedagoška in gospodarska, borba vseh vrst proti silam in tradiciji starega sveta.“ Zdaj je v delu — miroljubna, demokracična metoda „pluralizma“ — sodelovanja s socialisti, socialdemokrati in katoličani,

dila papežu moč javnega mnenja, kar je potrebno, da bo mogel v trdnem jeziku zahtevati svobodo. V tem smislu se kongres zahvaljuje apostolskemu nunciju nadškofu del Mestri. „Prihod apostolskega nuncija, zastopnika sv. očeta je znamenje, saj kdo bolj pozna ‘Cerkev v stiski’ kot papež? Kdo govori o ‘Cerkvi v stiski’ večkrat in z močjo kot on? Tako je tudi prisotnost apostolskega nuncija na kongresu prisotnost sv. očeta.“

Tako nam povedo sklepi na kongresu. Zanimivo je, da so predavatelji bili mladi strokovnjaki v vprašanjih, ki jih je kongres obravnaval pod naslovom „Množice in obveščevalna sredstva.“

Poročila

Poročale so le Albanija, Bolgarija, Rumunija in Češkoslovaška.

Da ni bilo tudi o drugih deželah poročil, je odločevalo vprašanje časa. Prišla bodo na vrsto prihodnje leto. Vendar je bilo o Slovencih in Hrvatih govora v delovnem krožku, ki je imel odmerjen čas. Za Slovence je bil poudarjen poznani verski zakon, ki je bil sprejet po komunalnih odborih in prepoveduje karitativno in organizacijsko delo izven Cerkve.

Albanija je prva ustavna ateistična država na svetu. Ustava je določila, da ne prizna nobene religije in razvija brezbožno propagando. Otrokom ni več dovoljeno dati imen, ki bi spominjalo na katerikoli religijo. Letos je ta borba proti veri dosegla svoj višek. V začetku so uničili duhovništvo, postopoma so uničili vse cerkve in bogocastne prostore, jih zaprili ali podrli. In vendar živi vera čeprav v katakombah še dalje, zlasti pri mladini.

Bolgarija ima sicer bolj umerjeno borbo proti veri, kot je to v Sovjetski zvezi, kar razumemo, da je bila vera tista moč, ki je ohranila Bolgare v dobi, ko so bili pod Turki. Nekako v februarju 1974 je brezbožna propaganda ojačila svoje delo, poskusila s pritiskom nadomestiti cerkvene obrede, vendar ni bilo posebnega uspeha. Tudi brezbožna šola je na nizki stopnji in ne more biti opora ateizmu. Vse dosedanje preiskave so pokazale, da je vera ostala v odraslih in tudi mladina se zaveda vernosti.

Romunija. O nobeni državi ni bilo toliko napačnih mnenj kot o Romuniji. Katoličanov je kakih 3 milijone in od teh je dobra polovica vzhodnega obreda, ki so bili l. 1948 včlanjeni s silo v pravoslavno Cerkev, vsi škofje so umrli v ječi. Danes je Cerkev prepovedana. Država in pravoslavna Cerkev

nekakšna OF; drugič bo morda drugačna, morda prav Brežnjeva, ki je zdaj doživela tako velepomemben zgodovinski „poraz“.

In še to: na Kongresu je —poudarjajo— nad Brežnjevom zmagal Tito, ki je prvi stopil na „svojo“ pot v socializem. Kako hodi ta „svojo“ pot, je dokazal tudi s svojo udeležbo na kongresu vseh komunističnih strank, kjer je bil najbolj prijateljsko sprejet... Vemo, kako prav on vodi in spreminja „neuvrščene tretjerednike“ v komunistične satelite v zunanji politiki. On je mojster v zakrivanju pravih namenov svojih političnih potez. Naj omenim, kako se je pred kratkim izrazil o začetkih komunistične revolucije l. 1941 v Jugoslaviji: „Mi v začetku nismo hoteli govoriti o socialistični revoluciji. Tega tedaj ni kazalo poudarjati, da ne bi sovražnikom dajali možnosti, da neinformirane, politično ne dovolj poučene ljudi ne strše s svojim tolmačenjem idej socializma in komunizma“.

Ali ne dela prav tako zdaj na evropski in svetovni gladini „nacionalni komunizem“, ki smatra prav Tita za svoj začetek?

Nova velika prevara — „gran estafa“, bi rekel Ravines.

td

El ejemplo del Libertador

El pasado 17 de agosto se ha cumplido un nuevo aniversario de la muerte del Libertador, general don José de San Martín. Actos conmemorativos tuvieron lugar en distintos puntos del país. En ellos se ha recalado, una vez más, que el destino de grandeza, con que soñaron nuestros prohombres, sólo se consigue siguiendo su ejemplo de sacrificio y abnegación.

En esta ocasión la epopeya sanmartiniana adquiere un sentido especial. El país, apenas salido de graves crisis institucionales, se debate aún en su consecuencias económicas y sociales. Es así que únicamente el esfuerzo mancomunado de todos los argentinos puede apresurar la solución y lograr la grandeza de la patria.

No es destruyendo y matando, ni tampoco quitando al hombre que se logrará un futuro mejor. Es renunciando a las aspiraciones personales, como lo hiciera el Libertador, y aportando lo mejor de cada uno, a pesar de las dificultades y flaquezas, la manera de llegar a las metas propuestas por nuestros próceres.

El ejemplo de San Martín, sobreponiéndose a la propia debilidad física y a las posibilidades personales en bien del destino común, debe cundir en el país y conducir a los argentinos en la presente lucha.

ohranjata misel, da se je prostovoljno vrnila v pravoslavje. Kar je članov rimsko-katoliške Cerkve večinoma pripadajo narodnim manjšinam kot so Nemci in Madžari. Od 5 škofij ima samo ena rezidenčnega škofa, kjer je tudi šola za duhovnike. Katoličani nimajo nobenega časopisa, vsi redovi so prepovedani. Verouk more biti le v cerkvenih prostorih in je podvržen raznim šikanam. Veroučitelji ne smejo porabljati nobenih pripomočkov, niti ne sv. pisma, učenci si ne smejo ničesar notirati. Znano je, da je vsak Romun dolžan, da v 24 urah sporoči vsak razgovor, ki ga je imel s tujcem policiji. Vsak kontakt je prepovedan. Za duhovnika je to še posebej strogo. Sicer ustava priznava versko svobodo, vendar

verniki nimajo nikake pravice do verskega življenja.

Češkoslovaška ima nekako od lani mir. Minile so čistke in politični procesi, tudi življenjski standard se je nekaj dvignil, vendar so ljudje prestrašeni in se posvečajo le zasebnemu življenju. Država se trudi, da bi življenje Cerkve omejila, a se vernost počasi dviga. V partiji stalinistični del glasno protestira proti vsakemu pojavu religije. Tudi list „Ateizmus“, ki je sicer zelo nizek, hoče ponavljati stari boj proti religiji, vendar se zdi, da nima vlada posebnega interesa, da bi kakor koli kršila notranji mir.

Ignacij Kunstelj
(Bo še)

41. mednarodni evharistični kongres v Filadelfiji

POSEBNO POROČILO

Slovenska udeležba na kongresu.

Filadelfija, 8. avgusta 1976. — Včeraj, v soboto 7. avgusta, je bila v cerkvi Sv. Frančiška Ksaverija v Filadelfiji v okviru 41. Kongresa slovenska služba božja, katere se je udeležilo nad 700 romarjev iz vseh delov Združenih držav, iz Kanade in Evrope. Posebni avtobusi so pripeljali romarje iz Bridgeporta, Clevelanda, Fairfielda, New Yorka, Toronta in Washingtona; številne družine so prišle z osebnimi avtomobili.

Sveto mašo je bral koprski škof dr. Janez Jenko. Somaševali so trije škofi, Most. Rev. Frederick W. Freking iz LaCrosse v Wisconsinu, Most. Rev. James J. Hickey iz Clevelanda in Most. Rev. Charles Salatka, škof Baragove škofije Marquette. Somaševalo je 18 slovenskih duhovnikov iz Združenih držav, Kanade, Slovenije in Avstrije; med njimi Rev. Louis Baznik, častni predsednik Koordinacijskega odbora za slovensko udeležbo, in Rev. dr. Emil Hodnik, predsednik Društva slovenskih duhovnikov v Združenih državah. Slovensko pridigo je imel dr. Janez Jenko. Prevzvišeni je govoril o glavnih mislih in vsebini 41. Kongresa. Charles Salatka je povezal evharistične misli z delom in življenjem škofa Barage.

Koprski škofa so sprejeli romarji pred cerkvijo. Pri sprejemu je bilo nad dvesto narodnih noš; jedro skupine so bili pevci slovenskega clevelandskega zbora Korotan. V imenu Ameriških Slovencev ga je pozdravil Vladimir N. Pregelj iz Washingtona.

Ljudsko petje pri slovenski maši je zamislil in vodil pater dr. Vendelin Špendov in ga povezal v čudovito celoto. Dve pesmi je pel Korotan. Pri orglah je bil organist svetokriške cerkve v Fairfiledu Andrew Mursick.

Po sveti maši je bil v cerkveni dvorani koncert pevskega zbora Korotan, ki ga vodi g. Gorenšek. Korotanov koncert je bilo edinstveno doživetje. Pri koncertu je sodeloval tudi pevski zbor slovenske glasbene skupine Zvon iz Bridgeporta, ki je nastopil v torek, 3. avgusta, s slovensko pesmijo na Veterans Stadium pred 30.000 romarji. Zbor vodi Armin Kurbus. Govorili so Rev. Aloysius Hribšek, ki je pozdravil goste v angleščini, Rev. dr. Emil Hodnik, Simon Kregar in Vladimir N. Pregelj.

Kongres je sprejel resolucijo, s katero so se romarji obvezali, da bodo na predvečer praznika Marije iz Brezij, 23. maja, vsako leto po svojih domovih prižgali sveče in preživeli večer v mislih na slovenska krščanska izročila. Romarji so povabili Slovence v domovini in slovenske rojake po svetu, da isto store.

Zvečer so se romarji udeležili evharistične procesije na Spectrum.

Danes v nedeljo je bil svečan zaključek. Na J. F. Kennedy Stadium se je zbralo nad sto tisoč ljudi. Sveto mašo je bral James kardinal Knox, papežev legat. Romarjem je govoril tudi predsednik Združenih držav Gerald Ford. Na stadionu je bila lepa skupina slovenskih romarjev; jedro skupine so bili kanadski romarji, ki sta jih vodila Rev. Charles Ceglar in Rev. Matija Balazic.

Slovenska udeležba na kongresu je trajala ves kongresni teden. Brez dvoma je bil višek v soboto, slovenska maša in pevski koncert. Slovensko sodelovanje je brez dvoma potrdilo slovensko krščansko zavest v svetu.

Za koordinacijski odbor za slovensko udeležbo na 41. mednarodnem evharističnem kongresu v Filadelfiji

Simon Kregar

Zborovsko petje je med Slovenci ena najbolj tradicionalnih panog kulturnega in prosvetnega udejstvovanja. Tako je bilo v domovini, v begunstvu in je še danes v izseljenstvu. V Zborniku Svobodne Slovenije, ki bo izšel za tridesetletnico našega odhoda v svet, bodo v sliki in besedi predstavljeni pevski zbori in skupine, ki delujejo v Argentini. Lepo je njih število in mnogi nas častno zastopajo tudi izven slovenske skupnosti.

ANDREOTTI PRED VELIKO PREIZKUŠNJO

Kakor smo že poročali je 29. julija dobila Italija novo vlado, ki jo je sestavil Giulio Andreotti iz samih članov krščanske demokracije. Vlada kriza je bila ena najkrajših v povojni Italiji. Trajala je komaj 16 dni po odstopu zadnje Morove vlade.

DC je postavila to pot načelo, naj bi noben nov minister ne bil že v prejšnjih vladah minister več kot deset let, državni podtajnik pa več kot pet let. Na ta način so se vrata zaprla Rumorju, Moru in Emiliju Colombu, ki so bili skoro „abonirani“ na vsako vlado.

Treba je priznati, da je v Andreottijevi vladi res mnogo novih imen. Med njimi je prvič tudi ženska. Je to Tina Anselmi, ki bo vodila ministrstvo za delo.

Svoj vladni program je Andreotti predstavil senatu in parlamentu z obširnimi govorom v sredo 4. avgusta. Vsebinska ni bila toliko politične narave v ožjem smislu besede, temveč predvsem tehnične narave. Obširno je govoril o zapleteni gospodarski in družbeni problematiki, napovedal je boj inflaciji in navedel vrsto ukrepov, ki jih vlada namerava sprejeti. Dotaknil se je tudi področja šolstva in zdravstva. V zunanji politiki je potrdil veljavnost Atlantskega zaveznitva in Evropske gospodarske skupnosti.

Andreottijeva vlada je dobila svojevrstno zaupnico. To pa zato, ker je mogla dobiti le tako, da so se vzdržali glasovanja republikanci, socialdemokrati, socialisti in druga največja stranka — komunisti.

Prav komunisti so bili namreč tisti, ki so dali Andreottiju razumeti, da je

demokrščanska enobarna vlada trenutno edini izhod iz vladne krize. „Toda ta rešitev,“ je zapisal komunistični senator Chiaramonte v glasilu PCI Unita, „ima svoje namene. Mnogo boljše bi bila enotna vlada vseh demokratičnih sil, toda komunisti niso bili nikoli tako naivni, da bi se predajali utvari, doseči ta cilj brez vmesnih postaj.“

Pariški dnevnik „Le Monde“ v svojem uvodniku to Chiaramontijevo stališče potrjuje. Tako pravi: „Tajnik PCI Berlinguer bo odločil o uspehu oz. neuspehu nenavadnega in drznega Andreottijevega poskusa. Če bo poskus v doglednem času obrodil svoje sadove, se bo vzdržanje komunistov spremenilo v podporo vladi, a še brez udeležbe v njej, medtem ko bi bil naslednji korak že prevzem vladnih dolžnosti. Andreottijev poskus je prvi korak k zgodovinskemu kompromisu. Oba, Andreotti in Berlinguer sta kot državnik pred odločilno preizkušnjo.“

Zahodnonemški list „Frankfurter Rundschau“, ki je liberalno usmerjen, piše s svoje strani, da brez PCI v Italiji ni mogoče vladati, z druge strani pa socialisti in komunisti ne morejo dovoliti, da pade 36. povojna vlada, saj bi v tem primeru Italija zabredla v politično krizo, katerih posledic nihče ne more predvidevati.

Britanski dnevnik „Daily Telegraph“ pa je zapisal, da je prvič v italijanski zgodovini neka vlada odkrito odvisna od komunističnega glasovanja. Ker pa komunisti niso v vladi in se niso obvezali, da jo bodo podprli, jo bodo lahko napadali in ji nprtili odgovornost za vse tisto, kar se ji ne bo posrečilo. To pa gotovo ni idealna rešitev.

Mednarodni teden

OB 15-LETNICI BERLINSKEGA „ZIDU SRAMOTE“. Pred 15 leti, 13. avgusta 1961, so komunisti postavili visok zid, da bi preprečili beg v svobodo. Kajti do tedaj je „Nemško demokratično republiko“ zapustilo in pobegnulo v zahodni del Berlina kar 2.600.000 beguncev. Z zidom v Berlinu in z dobro ožičeno in minirano mejo med obema Nemčijama so komunisti zmanjšali prebege, ne pa preprečili. Komunisti ob obletnici seveda niso dovolili vstopa v komunistični raj Zahodnim Berlinčanom, ki so hoteli protestirati proti zidu. Komunisti so izjavili, da je zid potreben zaradi „pacične koeksistence.“

TERORISTI V MEHIKI. Teroristi v Mehiki so hoteli ugrabiti Margarito López Portillo, sestro bodočega mehiškega predsednika. Pri napadu so izgubili življenje njen šofer in en spremljevalec pa tudi eden napadalec. Po zadnjih vesteh je bil napadalec visok član komunistične lige „23. september“, ki že nekaj let izvaja teroristična dejanja in ugrabitve v Mehiki. In to kljub veliki naklonjenosti mehiške vlade do „socialističnih“ režimov izza železne zavese, pa tudi do raznih gverilskih „osvobodilnih“ organizacij v Latinski Ameriki in Afriki...

SOVJETSKO ODLIKOVANE CAS-TRU. Kubanski komunistični tiran Fidel Castro je za svojo tlako spet dobil novo odličje, da si bo olepšal prsi. Za 55-letnico je dobil odlikovanje „Oktobrske revolucije“; leta 1961 je dobil Leninovo „Nagrada za mir“, leta 1963 pa so ga proglasili za „sovjetskega heroja.“ ko bo gospodarski razvoj in povečana

Zavistniki umro, a ne zavist.

Molière

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Pretekli četrtek 12. t. m. je vlada objavila novi zakon o tujih investicijah. Sprejem tega zakona simbolično odpravlja drugo dobo gospodarskega narčta sedanje vojaške vlade. Kot je še v spominu naših bralcev, so preteklega meseca marca oborožene sile prevzele oblast v Argentini in z njo sanacijo gospodarskega položaja. Za vodja gospodarske ekipe v novi vladi je bil imenovan dr. Martínez de Hoz, ki je kot prvi cilj postavil zavreti strahotno inflacijo. Minister sedaj smatra, da je ta prva doba zaključena. Inflacija, ki je prej dosegla že 30 odstotkov mesečnega porasta, se sedaj suče okoli 5 do 6 odstotkov. Sedaj je treba pričeti drugo dobo, to je gospodarsko (industrijsko, poljedeljsko, živinorejsko) reaktivacijo. V tej dobi bo igral važno vlogo tuji kapital, zato mu novi zakon pripravlja zelo ugoden položaj. Zunanje investicije bodo imele enake pravice (in seveda tudi enake dolžnosti), kot domači kapital, kateremu so trenutno nudene lepe ugodnosti.

Ljudje se sicer sprašujejo, ne brez razlogov, kje se pozna zboljšanje, ko pa cene nenehno rastejo. To je res; a zboljšanje je v tem, da cene rastejo mnogo bolj počasi kot prej. To seveda ni idealno stanje, zlasti še, ker so plače zamrznjene in jih vlada po dekretu le od časa do časa malo poviša. To pa najbolj prizadene srednje in nižje sloje. Vlada gospodarska ekipa se tega dobro zaveda. In prav k spremembi tega položaja bo težila ta druga doba, ko bo gospodarski razvoj in povečana

proizvodnja dovolila zvišanje plač, ne da bi s tem povzročila novo inflacijo. Seveda upamo, da bodo v tem uspehi.

Novo gospodarsko obdobje seveda ne bo brez težav. To je zlasti poudaril finančni državni tajnik dr. Aleman, ko je pred dnvi obrazložil svoj pogled na sedanji položaj. On je analiziral zlasti državne stroške in potrebo, da se jih zniža. Država preveč potratni in če noče enostavno tiskati denarja, ga mora dobiti potom zvišanja tarif in objavljanja novih davkov. K temu orozju je država že segla, a je le začasno. Istočasno je treba znižati potrošno državnih ustanov. Zato je dr. Aleman predlagal privatizirati čim več državnih (deficitnih) podjetij in tudi krepko znižati število državnih (nepotrebnih) uslužbencev. V tej stvari je bil sekretar jassen: priznal je, da je število državnih uslužbencev v drugem trimestrju, (to je po nastopu vojaške vlade) naraslo. Trdil je, da če se temu ne naredi konec, grozi vladnemu načrtu polom. Upajmo, da bo prevladala zdrava pamet, tudi nad morebitnimi osebnimi interesi.

Positivna pa je bila v tem tednu objava, da je, po treh letih nenehnega padanja, nekoliko narasla pridelava petroleja. Argentina je izredno bogata na rudninah, in ima mnogo petrolejskih ležišč, pa mora zaradi slabe petrolejske politike uvažati skoro 10 odstotkov goriv. Eden namenov nove vlade je bil, doseči stodontno domačo pridelavo in ukiniti uvoz. Sedanji uspehi nam vzbujajo nov optimizem.

Goreči Vzhod

UMIK LEVICE V LIBANONU

Krvavi boji med levico in desnico, med muslimanskimi Palestinci in krščansko falango, se zadnje čase odločajo v prid desnici. Ostra ofenziva, ki so jo pred tremi meseci pričeli na palestinske položaje, zlasti na utrdbi Tal Zaatar, kjer je bilo zavetje gverilcev Al Fataha, je uspela v četrtek 12. t. m., ko je taborišče padlo v krščanske roke.

Utrdba je bila prav v srcu desničarskega področja v bližini glavnega mesta Beirut, in je nenehna ogrožala krščanske vrste. Po zavzetju Tal Zaatara je Libanon trenutno razdeljen na tri jasne dele. Prvega, vzhodnega, imajo pod nadzorstvom sirijske čete, ki so pred časom vdrle na pomoč libanonski vladi. Drugi del je v rokah desničarske vojske, ki nadzira skoraj vse predele severno od Beirut, južni predele pa so v rokah levčarske gverile in Palestincev.

Namen desničarskih vrst je pripraviti novo ofenzivo proti jugu, še prej pa dobiti dokončno kontrolo na severu, kjer so še nekatera sovražna gnezda. Vsa pogajanja in razne mednarodne mi-

sije, katerih cilj je doseči premirje, so doslej padla v vodo.

SPOR MED EGIPTOM IN LIBIJO

Napetost med Egiptom in Libijo je zadnje dni dosegla višek, ko je eksplodirala bomba v nekem vlaku tretjega razreda v Aleksandriji in povzročila 50 mrtvih. Egipčansko časopisje je takoj vrglo sum, češ da je to libijsko delo. Že prej je predsednik Sadat izjavil, da Libija pripravlja invazijo na Egipt. Sedaj pa je libijski predsednik Kaddafi obtožil Egipt, da zbira čete na meji med obema državama.

Medsebojne grožnje se stopnjujejo, in poizkus pomiritve, s strani ostalih arabskih držav je zelo otežkočen, zlasti ker se večina arabskih veljakov nahaja na konferenci neuvršenih v Sri Lanka. Tako spor med nekdanjima zaveznikoma neti nov požar na tem delu sveta.

Poštnina se je zopet znatno povišala, zato prosimo vse naročnike, da takoj poravnajo zaostalo naročnino in naj ne čakajo opominov, ki povzročajo upravi nove stroške.

Roman Rus

O ruskem „Samizdatu“

Potem, ko je kratko ocenil Pasternakov roman, je Malcev poudaril, da je najvažnejši in najbistrejši znak skrivne, neuradne kulture personalizem, kot uveljavitev načela osebnosti. Ta nit poteka nepretrgano od Pasternakovega Doktorja Živaga preko vse nekonformistične literature. Personalizem kot uveljavitev prvenstva osebnosti nad vsem ostalim, razumljen kot osvoboditev osebnosti od podjarmljenja s strani vseh vrst političnih, gospodarskih in ideoloških ciljev, to je od takomne novanih zgodovinskih nalog, kar je eden priljubljenih izrazov sovjetske propagande; tako razumljen in v večji ali manjši izmeri prirojen, je personalizem vseh avtorjev „Samizdata.“

Problem prebujenja iz duhovnega sna je najti v središču stvaritev Vladimirja Maksimova, kot predstavlja etična problematika korenino del Aleksandra Solženicina.

Tudi zanimanje za krščanstvo in za verski prepoved, kateremu smo priča v sovjetski družbi našega časa, kakor tudi za verske motive, ki se pojavljajo v stvaritvah piscev, ki delujejo izven uradnega sveta, lahko razložimo z istim osebnostnim begom pred materialističnim in determinističnim uradnim

naukom, ki v ničemer ne upošteva osebnosti in duha.

Izkustvo, ki ga je rusko ljudstvo doživljalo v zadnjih 50 letih, je v njem ustvarilo zavest o absolutnem neobstajanju te totalne doktrine. Zato je prvi impulz obstajal v težnji zapustiti totalitarizem, v zahtevi pravice povedati svoj dvom in v zahtevi enakosti pravic med dvema različnima resnicama, še več enakost v pravici do zmo-

Zaradi propada „poslednjih resnic“, ki so jih proglasili uradno s tako visokodonečimi besedami, je zelo razširjen skepticizem. Na kakršen koli nauk gledajo v Rusiji vsi sedaj samo kot na sistem še nedokazanih domnev. Velik val del „absurdnosti“ v Samizdatu, je izraz te tendence.

Uradna ideologija, ki se želi uveljaviti kot absolutna resnica, je rodila odpor proti vsakemu avtoritarizmu in proti vsem avtoritetam. Zelo pomembna je v tem pogledu dolga novela brezimnega pisca z naslovom: Razkritja Viktorja Velskija. Knjiga ima tri dele: opis njegovega življenja, njegov evangelij in apokalipsa, in avtorjeve zapiske: mlad izda prijatelje v smrt, da si reši življenje; nato se umakne v samoto, razmišlja o smislu življenja in smrti,

nastopa proti družbi, za katero vidi eno samo alternativo: ali človeštvo premaga smrt, ali smrt premaga človeštvo. Njegov udar z družbo mu postane usoden. Policija ga preganja kot parazita in nazadnje zapre v kliniko za duševno bolne.

Velik vpliv ima v literaturi Samizdata Vazilij Rozanov, ki združuje esejistiko s pripovedništvom.

V nasprotju s socialističnim realizmom se skrivni pisci zatekajo v moderno skrivnost, v opis posameznih trenutkov človekovega notranjega življenja npr. Marija Dementnaja; Arkadij Rovner in Vazilij v svojih odrskih delih.

Eden vzrokov, ki silijo pisce, da se zatečejo v Samizdat, je nepremagljiva težnja najti novo izrazna sredstva in nove oblike, ki bi lahko prikazale rusko izvirno najnovejšo izkustvo.

Dolgočasna enoličnost in brezizrazna sivina socialističnega realizma, to je tiste metode, ki je postala obvezna na vseh področjih sovjetske umetnosti, povzroča odpor ter silita pisce da iščejo nove poti. Nekateri bi radi znova povezali pretrgano vez z rusko umetnostjo iz začetka stoletja in tam našli življenjske vire za prenovu, drugi posvečajo pozornost novim oblikam zahodne umetnosti; slednji to store zelo težko, kajti lahko berejo zahodne knjige samo, če jih dobe ilegalno.

Želja zdrobiti verige, ki so bile dane s strogimi predpisi uradnih oblasti, silijo številne pisce, tudi tiste, ki so daleč

od politike in delujejo pri iskanju, ki ima zgolj estetski značaj, — da se zatekajo v skrivanje.

Pisci, ki so občutljivi za problem oblike, dobro vedo, da ni več mogoče opisati sedanjega sovjetskega življenja na stari način; dežela se je preveč spremenila in z njo ljudski značaj, njegova psihologija in njegov način življenja.

Meseca februarja 1966 je skupina mladih pesnikov, piscev in umetnikov objavila svoj „credo“ v obliki proglašenja. Ta skupina si je dala ime SMOG. V proglašenju je med drugim rečeno: „Mi smo nove klice tiste bodočnosti, ki bo vdrila v plodovito zemljo. Pesniki, pisci, slikarji in kiparji znova vstajamo in nadaljujemo tradicijo naše nesmrtno ruske umetnosti. Sedaj se obupno borimo proti vsem: od Komsomola do filistejcev, od čekistov (agentov KGB) do mamlomeščanov, od nespameti do nevednosti.“ Skupina SMOG se je drznila objaviti tudi skrivno revijo „Sfinga“ in razširila dokajšnjo količino del in esejev skrivnih piscev. Tradicije ruske umetnosti, na katere se je skupina sklicevala, so bile predvsem tiste iz prve četrti tega stoletja, ki sp jih s silo zatrli po l. 1920. V pripovedih teh mladih pisateljev je videti vse megleno, nestalno, komaj zaznatno, skrivnostno, kot da bi hoteli pustiti bralcem obširen prostor za intuicijo in razlago.

V tem pogledu so posebno tipične drobne povesti Viktorja Goliakina. Vsa-

ka povest je vtisnjena v nekaj vrst. Spominja na novele Charms-a, ki je imel na mlade SMOGA izreden vpliv. Charms je bil član skupine OBERIU, ki so jo pisci ustanovili l. 1927. Njeni člani so bili: Danijel Charms, Aleksander Vuedenski, Nikolaj Zabolockij, Igor Bacterjev, Konstantin Vavilov in drugi. L. 1930 so skupino s silo razgnali in uničili. Skoraj vsi njeni člani so bili aretirani in obsojeni na prisilno delo v koncentracijskih taboriščih.

Andrej Almarik je na Zahodu predvsem znan kot avtor knjige: Ali bo Sovjetska zveza preživela do leta 1984? Napisal pa je tudi več komedij. Nekateri teh komedij, ki so polne absurdnega, so predvajali v holandskih in angleških gledališčih.

Med tistimi, ki najbolj uspešno iščejo novo vsebino v novem jeziku, je brez dvoma Vladimir Maramzin. Dekadencasodobne uradne sovjetske literature je po Maramzinu sad podkupljen in izkvarjene miselnosti pisca in bralca, ki sta izgubila okus besede, stavka, stila, tako da se ta literatura vedno bolj spreminja v dolgočasno opisovanje. Umetnost pisanja je postala očitna prevara.

Drug svet in povsem drugačna iskanja odkrivajo pisci mističnih del, ki jih je polno v sovjetskem literarnem podzemlju. V svojih spisih slede metafizičnemu realizmu. Filozofsko in versko iskanje pa dobi večkrat dokaj tuj izraz. (Bo še)

SE ENA IZ MONTREALA

Na enem od kvalifikacijskih tekov na 10.000 metrov je nastopil tudi Haitijanec Almeida Charles. Ko je bil zmagovalček Lopes Souza (Port.) s časom 28:4,53 že na cilju, je bil Charles še osem krogov za njim. Charles pa je mirno tek, pravzaprav le bolj hitro hodil, in je prišel na cilj v času 42:11,0. Ko so ga vprašali, če se mu je kaj zgodilo, da je tako zaostal, je z nasmehom izjavil: „Prvič v svojem življenju sem tekkel na 10.000 metrov, in ker sem hotel nastopiti na Olimpiadi, sem se prijavil. Mislim, da sem tekkel kar dobro, ni res?“

HISA Z VELIKIM VRTOM
V SLOVENIJI

Ljubljana, Strmi pot št. 4, grajsko pobočje, na prodaj. Informacije: Dominik Marinko, Olof af Acrel-sväg 6 17164 Solna, Sverige, Europa.

Poravnajte naročnino
Svobodne Slovenije!PRVA OBLETNICA BLAGOSLOVITVE
ZAVETIŠČA DR. GREGORIJA ROŽMANA

NEDELJA, 29. AVGUSTA 1976

- Sv. maša točno ob 11.30
 - Kosilo po zmernih cenah
 - Slavnostni govor
 - Nastop slovenske vokalne skupine Karantanija
- Prinesite s seboj jedilni pribor!

Zbornik Svobodne Slovenije, ki bo kmalu izšel, obsega 500 strani in številne ilustracije. Zaradi stalno naraščajočih cen velja prednaročilna cena 1.400 pesov le do nedelje 29. t. m. Ceno po tem datumu bomo še objavili, kakor tudi stroške za morebitno poštnino, ki se je prav v zadnjih dneh znatno povečala.

Uprava Svobodne Slovenije

Prof. dr. JUAN
JESUS BLASNIKspecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pta. baja
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek in petek od 17 do 20.
Zahtevati določitev ure na privatni
telefon 628-4188.

10-letnica Zveze slovenskih mater in žena

nedelja, 5. septembra v Slovenski hiši

ob 16. uri sv. maša za vse slovenske matere in žene
ob 17. uri prireditev v veliki dvorani:
govov g. lic. Vladimira Voršiča, nato

PEVSKI KONCERT

"Slovenskih mladenk"

pod vodstvom ge. ANKE SAVELLI-GASER

Za tem pogostitev udeležencev in tradicionalno
žrebanje slovenske avbe.

Prisrčno vabljeni vsi rojaki!

Slovenska radijska oddaja (19.05 na R. Antártida) bo ta dan
namenjena našim materam in ženam.

SDO

Ramos Mejía

SFZ

vabita na

VIII. MLADINSKI DAN

v nedeljo, 29. avgusta

- 8.00 Začetek športnih tekem
- 8.45 Dviganje zastav
- 9.00 Mladinska sv. maša — potem nadaljevanje tekem
- 12.30 Kosilo
- 17.00 Kulturni program — nato prosta zabava

Sodeloval bo orkester TRIGLAV

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Redacción y Administración:
Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires
Argentina
T.F. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3822

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.311.428

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1976
za Argentino \$ 1.400.— (140.000), pri
pošiljanju po pošti \$ 1.450.— (145.000);
ZDA in Kanada pri pošiljanju z avio-
nsko pošto 20 USA dol.; obmejne države
Argentine 12 USA dol.; Avstralija 25
USA dol.; Evropa 23 USA dol., ZDA
in Kanada za pošiljanje z navadno poš-
to 15 USA dol.; Evropa 17 USA dol.
Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, 1101 Buenos Aires, T. E.
33-7213.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Učiteljska seja bo 25. avgusta, ob
20 uri v prostorih Zedinjene Slovenije.
Lepo vabljeni!

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escritano Público
Cancallo 1612 Buenos Aires
Ita. Baja, Ofic. 2
T. E. 35-8827

Marija Snežna Ostere

zobozdravnica,

obvešča, da se je preselila na Jo-
sé León Suárez 2677, blizu Ave-
nide Gral. Paz in Av. de los Co-
rrales, Mataderos, CAPITAL FE-
DERAL.

Ordinira v ponedeljek in četrtek
od 9. do 12. ure, v torek od 17. do
20. ure in v petek od 14. do 20.
ure. Telefon: 68-2220.

JOŽE DOBOVŠEK ml.

ODVETNIK

Somellera 5507 Uradne ure
tel. 601-0643 16—20
Capital Federal

Na Pristavi v Castelarju

29. AVGUSTA 1976

DRUŽINSKA NEDELJA

z naslednjim sporedom:

- Ob 10 Sv. maša
- Ob 11 Občni zbor društva Slovenska pristava z naslednjim
dnevni redom:
1) poročila odbornikov;
2) razgovor o poročilih;
3) poročilo nadzornega odbora;
4) volitve novega odbora in nadzorstva;
5) predlogi in slučajnosti.

Ob 13 Družinsko kosilo

Ob 17 MOJCA IN KEKEC, mladinska spevoigra, ki jo bodo
ponovili pristavski šolarji.

Vljudno vabljeni vsi redni in ustanovni člani Pristave, dobrot-
niki in prijatelji!

Čisti dohodek je namenjen za potrebe šole na Pristavi.

Društvo Slovenska pristava

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V BUENOS AIRESU

Moliere

TARTUFFE

Svetohlinec

KOMEDIJA V PETIH DEJANJIH

sobota, 28. avgusta ob 21
petek, 3. septembra ob 21

nedelja, 29. avgusta ob 17
sobota, 4. septembra ob 21

Režija: MAKŠ BORŠTNIK

SLOV. HIŠA, R. L. Falcón 4158

KREDITNA ZADRUGA "SLOGA" z. z. o. z.

Bm. Mitre 97 — Ramos Mejía — T. E. 658-6574

IV. GOSPODARSKO-PROSVETNI VEČER

Dr. Marko Kremžar

POGLEDI NA SEDANJI GOSPODARSKI POLOŽAJ
V ARGENTINI

V soboto, 28. avgusta 1976 ob 20. uri v SLOGI.
Vsi rojaki, posebno še člani SLOGE, lepo vabljeni!

Dospelo je iz domovine poročilo, da je dne 24. julija 1976 v 94.
letu starosti odšel k Bogu gospod

Štefan Razinger

Upokojenec K.I.D. Jesenice, starosta gasilcev, čebelar, odlikova-
nec Janšev stopnje.

Naj počiva v miru!

Žalujoči:

v domovini: sinovi Janez, Karl,
Štefan,
hčere: Ana, Minka, Tončka, Roz-
ka z družinami;
v Argentini: sin Blaž z družino
nečak Jože z družino.

Blejska Dobrava, Bariloče, Buenos Aires

Ludvik Puš

(75)

NA DOLGO POT

„Pot utegne biti sprva trda, zelo trda“, je nadaljeval inženir, in ponavadi tudi je taka. Posebno za emigrante vaše sorte, ki morajo pod silo razmer dobiti v neki deželi stalno bivališče in neko zaposlitev za vsakdanji kruh, ne da bi mu bilo prej mogoče izgledati pot do neke stopnje zasiguranega začetnega položaja, gre sprva zares težko. Po mojem opazovanju gospodarske in socialne strukture ameriške družbe je prav verjetno, da bi sedanji politični emigrant tamkaj v prvem času moral prijati za vsako delo. Nič bi ne bilo čudno, če bi n. pr. vseučiliški profesor moral v tovarno in tam sprejeti kakšno delo pri stroju, ki ga ne pozna, ali sploh kako drugo manualno delo. Nihče bi se nad tem ne zgedoval po znanem ameriškem načelu: sam naj si pomaga naprej do boljše službe. Visoka izobrazba in intelektualne sposobnosti sprva nimajo cene, pozneje pa le bolj, če producirajo bogastvo. Vsaj za časa mojega življenja v Ameriki je bilo tako“.

Take razgovore so pretrgale periode kratkega plavanja, nakar sva spet nadaljevala.

„Ako resno mislite na izselitev v Ameriko“, je spet povzel moj sokopalec, „vam ne morem ničesar bolj nujno svetovati, kot učenje angleščine. Jezik od-

pira vrata zlasti izobražencu, ki ima pred očmi zaposlitev in inteligenčnih poklicih.“

„O tem sem bil tudi sam že prepričan“, sem odvrnil, „da bo prva skrb priučiti se čimprej angleščine.“

Čez nekaj dni sva se spet sešla na kopaljšču. Med tem sem mirno in v samoti analiziral, kar sem bil zvedel od njega in se popolnoma pomiril. Mimogrede sem tudi pomislil, da bi mi v prvi stiski utegnili cerkvena glasba pomeniti izhodno točko, zlasti še, ko so mi sporočili, da je moj sponsor v Ameriki slovenski župnik s faro. Vedel sem, da je glasba zlasti v slovesni obliki pri naši povsod enaka, svetovno znane skladbe latinskih maš so povsod iste, jezik povsod latinski, ki mi je bil znan iz šol, pri raznih liturgičnih obredih tudi ni razlike. (Kako me ta muzika povsod reže iz težav in nadlog!

Še en član farovške družine

Že poprej sem na kratko omenil farovško družino, pa se mi zdi, da ne smem mimo še enega člana te družine, saj je pri hiši od vseh bil zelo čislán in priljubljen. Bil je župnikov pes, zelo lepa žival čiste volje pasme, ime mu je bilo Lux. Ta Lux je seveda bil v

veselje in razvedrilo svojemu gospodu, kateremu je bil naravnost ginljivo zvest; lepo ga je bilo videti, ko je v vsej svoji mogočnosti s pokončnimi ušesi stal na pragu velikega župnišča in motril mimoidoče farane.

Ko sva z ženo prišla v župnišče, naju ni Lux sprva prav nič prijazno gledal. Prej je raje nekoliko zarenčal, kadar sva prišla mimo, dokler ga njegov gospodar ni primerno poučil, da se je treba z novimi stanovalci sprijazniti. Ni torej bilo med nama in njim „ljubezni na prvi pogled“, kakor pri onem pesku v Rožu. Ko so pa minevali dnevi in tedni, se je začela razvijati in se je razvila tako daleč, da je bila Nanni enostavno ljubosumna, ker je bil skoraj več pri nas kot pri nji. In je ta zvestoba vzdržala stanovitno vso dobo nanejega bivanja v župnišču, in je bil tudi nama v veselje in zabavo — pa to ne vedno, kot bom pozneje povedal.

Nagib njegove privrženosti se da deloma razložiti. Ni ga iskati v tem, da sva ga rada imela, ker so ga radi imeli tudi vsi drugi v hiši. Pač pa v tem, da se je nama lahko redno pridružil, kadar sva šla na sprehod, dočim ga je župnik ali kooperator velikokrat zapodil nazaj, kadar je šel po svojih poklicnih opravkih. Kuharica in služkinja pa redno nista hodili drugam kot po trgovinah v trgu, kamor ga pa tudi nista hoteli jemati seboj. Kadar je pa smel z eno ali drugo, je bila pot prekratka in se ni izplačalo, da bi se pošteno spreletel in izdivjal. To prijet-

nost je Lux v svoji pasji inteligentnosti kmalu pogruntal in nisva se mogla niti ganiti iz hiše skupaj; če je slišal najine korake na stopnicah, je že pridrvel iz sobe ali kuhinje (vrata je s prednjima tacama kar sam odpiral) in naju z repom prav prijazno pozdravil, češ, bom kar še jaz šel z vama na sprehod.

Kadar je šla žena v trgovino, ali ko sem jaz tolikokrat šel v cerkev, se Lux nikdar ni prikazal pri vratih v farovski veži, pač pa vedno, kadar sva šla skupno iz hiše. Takrat je pa res on gotovo bil tretji v družbi, pa četudi nepovabljen.

Kolikokrat sva se čudila njegovi pretkanosti! Sprehodi po strmih bregovih okrog hopfgartenskega trga so bili za naju med redkimi užitki, ki sva jih na najinemu položaju imela.

Bližnja in daljna okolica je resnično tako raznolika in pestra, da jo je vredno opisati. Nič zato, če mora človek skoraj vedno riniti v breg, se pravi strm breg, pa pojdi v to ali ono stran. Po ravnem se hodi samo po dnu doline, in to v smeri proti Wörglu, dočim se na drugo stran cesta prav kmalu zaleti v dolg, hud klanec. Potem pa se korači po ravnini tudi, če jo mahneš v stransko dolino, kjer priteče iz alpskega hribovja drug potok in se pred trgov zdrži v glavno „Ache“ nakar se mala rečica pomnožena in ojačena živahno pomika prek raznih brzic in prijaznih tolmunčkov proti Wör-

glu in se tam izliva v Inn. Tu ob potokih je torej nekaj ravnine, kjer se zložno hodi po kolovozih in stezah, kakor npr. od Elsbethenske cerkvice proti veliki kmetiji gospodarja Manzla, ali pa, ob poletni vročini, po travnikih pod odsojnim z gozdom porastlim strmim bregom, kjer so pravili, da je vedno prijetno hladno in so zaradi tega kraju vzdeli ime Kühle Luft (hladni zrak).

Vsa druga okolica pa je en sam breg. V teh bregovih pa je ravno skrite toliko lepote! Desetkrat greš peš po isti poti, se na razgledni točki ustaviš in se ozreš naokrog, pa vsak bart, tudi na desetem sprehodu odkriješ prečuden košček, ki ga prej še nikoli nisi videl. In v grmovju ob poti zapaziš bahato cvetočo rožo, ki je prej ni bilo. Strmine vse naokrog so sicer naseljene, vendar na redko tako, da so kmetije toliko vsakebi, da bi komaj ena mogla doklicati drugo. Tam si res v prosti naravi, kjer ti misli svobodno plavajo, kjer nemoteno lahko sanjariš in celo utegneš napraviti pesmico, če ti je Bog dal za to svojo božansko iskro.

Če greš na te višine ob uri zahajajočega sonca, se ni mogoče prečuditi razkošni lepoti, ko se snežni vrhovi borskih velikanov v daljavi kopljejo v spreminjajočih barvah, razsvetljeni od večerne zarje. Vedno je poplačano hitrejšje bitje srca in urnejše sopenje, ko si se ustaviš na parobku za oddih.

(Bo še)